

מ"ח 3300/22 - שמשון כהן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

מ"ח 3300/22

לפני: כבוד המשנה לנשיאה ע' פוגלמן

המבקש: שמשון כהן

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למשפט חוזר

בשם המבקש: עו"ד עובדיה הוכמן

בשם המשיבה: עו"ד בת-אור כהנוביץ

החלטה

לפניי בקשה לקיום משפט חוזר לפי סעיף 31 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט) בהרשעת המבקש בעבירות של הובלת בעלי חיים בניגוד לתנאי היתר.

1. נגד המבקש הוגש בשנת 2014 כתב אישום שמייחס לו ריבוי עבירות של הובלת בעלי חיים בניגוד לתנאי היתר, לפי תקנה 2(א) לתקנות מחלות בעלי חיים [הסדרת תנועת בעלי חיים בישראל], התשמ"ב-1982 (להלן: התקנות) בצירוף סעיף 28(א) לפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985. כעולה מכתב האישום, המבקש עסק בסחר בבקר והוביל בקר בניגוד לתנאי היתר ההובלה. יוער כי תקנה 2 לתקנות קובעת כי "לא יוציא אדם בעלי חיים ממשק, לא יובילם ולא יכניסם למשק אלא בהיתר בכתב מאת רופא וטרינר ממשלתי ובהתאם לתנאי ההיתר". ביום 4.12.2014 הודיעו הצדדים לבית המשפט כי הגיעו להסדר טיעון, במסגרתו הודה המבקש במיוחס לו בכתב אישום מתוקן והורשע בעבירות אלו. בית המשפט גזר על המבקש מאסר מותנה בן 6 חודשים למשך שלוש שנים לבל יעבור את העבירה שבה הורשע; קנס בסך 11,500 ש"ח או חודשיים מאסר תחתיו; וחתימה על כתב התחייבות

בסך 25,000 ש"ח שלפיה ימנע מביצוע העבירה שבה הורשע למשך שנתיים (להלן: ההליך הראשון). כעולה מהחומרים שלפניי, בחלוף שלוש שנים הוגש נגד המבקש כתב אישום נוסף באותן עבירות (להלן: ההליך השני), הוא הורשע ונגזרו עליו 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות (יוער כי ערעור המבקש על ההליך השני תלוי ועומד).

2. הבקשה שלפניי היא בקשה לעריכת משפט חוזר בהרשעת המבקש בהליך הראשון. כנטען בבקשה, במסגרת ההליך השני התברר כי "לפני עשרים שנים החליטו עובדים של המשיבה שאין צורך שההיתרים יוכנו על ידי רופא וטרינר" (סעיף 7 לבקשה). לטענת המבקש, מדובר בראיות חדשות, מאחר שכתב האישום מציין במפורש כי להובלת בקר נדרש היתר הובלה שניתן על ידי רופא וטרינר ממשלתי, ואילו לדבריו ההיתרים לא ניתנו על ידי רופא כאמור בעצמו, אלא על ידי עובדי לשכתו בהעדר סמכות חוקית. המבקש מציין כי הגם שהורשע על פי הודאתו, "הודאה זו ניתנה על ידי שלא בשל אמינות תוכנה ו/או רצונו של המבקש להכיר במעשיו ולהכות על חטא, אלא בשל ייעוץ משפטי שקיבל" (סעיף 22 לבקשה). לדבריו, נגרם לו עיוות דין שמחייב את זיכוי.

3. המדינה טוענת כי הבקשה לא מבססת עילה שבדין לקיום משפט חוזר. לטענת המדינה, יש לדחות את בקשת המבקש לחזור בו מהודאתו, מאחר שהיא אינה מבוססת על תשתית ראייתית מתאימה. כנטען, המבקש היה מיוצג בעת מתן ההודאה, והוא אינו מצביע על כשל בייצוגו. ביחס לעילת הראיה החדשה, נטען כי במסגרת ההליך השני העלה המבקש טענה זוהי שעניינה חוקיות ההיתר - והיא נדחתה על ידי בית המשפט במסגרת הכרעת הדין. בנוסף, לטענת המדינה, הבקשה לא עולה בקנה אחד עם תקנה 4(א) לתקנות בתי משפט (סדרי דין במשפט חוזר), התשי"ז-1957 (להלן: תקנות סדרי דין במשפט חוזר), שלפיה יש להגיש את הבקשה למשפט חוזר "תוך 90 ימים מן היום בו נודע למבקש על קיום אחת מהעילות", בשים לב למועד שבו העלה את הטענה האמורה בהליך השני ולמועד הגשת הבקשה שלפניי. לשיטת המדינה יש לדחות את הטענה גם לגופם של דברים, מאחר שהיא נטענה בעלמא ומבלי שהמבקש הניח תשתית ראייתית מתאימה. עוד צוין כי אף אם נפל פגם בהיתר שניתן למבקש, אין מדובר בראיה שיש בה להביא לשינוי תוצאות המשפט. לטענתה, אף אם ימצא שיש פגם בהיתר, ושפגם כאמור מצדיק את ביטולו - משמעות הדבר שהמבקש פעל ללא היתר כדן, או שפעל בניגוד להיתר מתוך אמונה שהוא תקף. נוכח האמור, לשיטתה, עדיין יתקיימו יסודות העבירה. מאחר ביחס לעילת עיוות הדין, בעיקרם של דברים נטען כי הבקשה לא מגלה פגמים חמורים ומהותיים היוורדים לשורש ההליך.

4. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובת המשיבה לה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. נקודת המוצא היא כי יש להורות על משפט חוזר באופן חריג ובמשורה (מ"ח 7550/21 חן נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (17.11.2021) (להלן: עניין חן); מ"ח 2722/20 מזרחי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (16.6.2020)). על המבקש שיערך בעניינו משפט חוזר להעמיד תשתית ראייתית איתנה וממשית בדבר קיומה של אחת מעילות שמנויות בסעיף 31(א) לחוק בתי המשפט. כפי שאפרט להלן, איני סבור כי הבקשה שלפניי מקימה איזו מן העילות האמורות.

5. במסגרת הבקשה דנן עותר המבקש למעשה לחזור בו מהודאתו - בהתאם להוראת סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי), שקובעת כי נאשם רשאי לחזור בו מהודאתו ברשות בית המשפט, שתינתן מנימוקים מיוחדים שיירשמו. לפי הלכות בית המשפט זה, נימוק כאמור מתקיים "בנסיבות חריגות, בהתקיים פסול בהודיה עקב פגם ברצונו החופשי ובהבנתו של הנאשם את משמעות הודייתו, או אם ההודיה הושגה שלא כדין באופן המצדיק פסילתה" (ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577 (2002)). במסגרת שיקוליו של בית המשפט להתיר לנאשם לחזור בו מהודייתו, עליו ליתן את הדעת גם לעיתוי בו מתבקשת החזרה מההודאה, כאשר נקבע כי: "[...] אם הנסיבות בהן יתיר בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו הינן חריגות, על

אחת כמה וכמה הן יהיו חריגות בהליך של בקשה למשפט חוזר" (מ"ח 3633/08 אליטוביץ' נ' מדינת ישראל, פסקה 25.11.2008); כן ראו: מ"ח 8902/21 אזברגה נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (28.3.2022); מ"ח 6966/20 עבדה נ' מדינת ישראל - הוועדה המקומית לתכנון ובניה י-ם, פסקה 2 (24.11.2020).

6. בנסיבות המקרה דנן, איני סבור כי יש מקום לאפשר למבקש לחזור מהודאתו. המבקש טען, כאמור, כי הודאתו נעשתה בעצת עורך דינו ולא בשל אמיתות תוכנה. כפי שנקבע בפסיקה, טענות נגד ייעוץ משפטי שניתן לנאשם עשויות להצדיק חזרה מהודאה בנסיבות מסוימות, למשל, כאשר בא כוחו של הנאשם פעל משיקולים זרים או תוך הפרת אמונים כלפי הנאשם (מ"ח 10468/06 קבוע נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (25.3.2007)). במקרה דנן, לא נטען כי מתקיימים טעמים כאמור, וטענת המבקש לעניין הפגם שבהודאתו צוינה אך בתמצית. לכך יש להוסיף כי עיון בפרוטוקול הדיון מיום 4.12.2014, בו הציגו הצדדים לבית המשפט את הסדר הטיעון, מעלה כי אמנם בתחילת הדיון כפר המבקש באמיתות האישומים, ובהתאם בית המשפט לא קיבל את הודאתו; ואולם לאחר הפסקה שערך בית המשפט הצהיר המבקש: "לאחר שבית המשפט מקריא לי את כתב האישום המתוקן אני משיב כי אני מודה באשמה ובעובדות, וזאת לאחר שבא כוחי הסביר לי את המצב הראייתי" (עמ' 2 לפרוטוקול הדיון). מהדברים האמורים עולה כי הודאתו של הנאשם נעשתה על יסוד ייעוץ משפטי לעניין הסיכונים הכרוכים בהמשך ניהול ההליך, וכפי שנקבע בפסיקה, אין די בכך כדי לשלול את רצונו החופשי של הנאשם (שם, פסקה 4).

7. אשר לעילה שקבועה בסעיף 31(א)(2), שעניינה בגילויין של עובדות חדשות; כאמור, המבקש טוען כי היתר ההובלה שניתן לו לא ניתן כדיון, מאחר שלא הונפק על ידי רופא וטרינר ממשלתי בהתאם לקבוע בתקנה 2(א) לתקנות המבקש ביקש לתמוך טענתו זו בבקשה מטעם בא כוחו אל מנהל השירותים הווטרינרים, שבמסגרתה ביקש לקבל מידע, בין היתר, ביחס לשאלה "מי היו האנשים שהחליטו שהאחריות להכנת ההיתרים תועבר מרופא וטרינר לרכזת הלשכה?" (הבקשה צורפה כנספח ג' לבקשה). לטענת המבקש "[...] מכתב [ה]תשובה אינו מתייחס לבקשות למידע [...] אי מתן התשובה מוכיח כי ההחלטה לשנות את התקנה אינה חוקית" (סעיפים 8-9 לבקשה). כידוע, על הטוען להתקיימותן של ראיות או עובדות חדשות מוטל נטל כבד, ועליו להוכיח כי יש בידו ראיות או עובדות בעלות "אמינות לכאורה", ושיהיה בהן, או בהשתלבותן עם החומר שהוצג לפני בית המשפט, פוטנציאל לשינוי תוצאות המשפט; על ראיות אלו, לבדן או בצירוף לראיות שהוצגו בהליך בו הורשע המבקש, להיות בעלות "משקל סגולי" (מ"ח 5210/22 בדארנה נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (10.8.2022); מ"ח 1830/19 באשה נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (10.12.2020)).

8. איני סבור כי התשתית העובדתית והראייתית שהוצגה במסגרת הבקשה שלפני עומדת באמת המידה האמורה, שכן אין היא נסמכת על ראיות ממשיות, וזאת בפרט כאשר ההיתרים שניתנו למבקש - אשר חוקיותם היא שעומדת במוקד טענות המבקש - כלל לא הוצגו במסגרת הבקשה. זאת ועוד, המבקש עצמו טוען כי המידע האמור התגלה לו במהלך ההליך השני (סעיף 7 לבקשה). כפי שציינה המדינה, בחינת המועד שבו התקיים ההליך השני אל מול המועד שבו הוגשה הבקשה מלמדת כי על פניו בקשתו של המבקש לא עומדת בסד הזמנים הקבוע בתקנה 4(א) לתקנות סדרי דין במשפט חוזר, לפיו בקשה למשפט חוזר תוגש תוך 90 ימים מהמועד בו נודע למבקש על התקיימות אחת מהעילות הקבועות בדיון. אמנם בית המשפט רשאי להיזקק לבקשה כשהוא סבור כי האיחור נגרם שלא באשמתו או ברשלנותו של המבקש, ואולם במקרה דנן לא הוצג הסבר כלשהו לאיחור בהגשת הבקשה, וגם מטעם זה יש לדחותה (מ"ח 4095/20 גל-עוז נ' מדינת ישראל (29.6.2020); מ"ח 7806/16 בירנבאום נ' מדינת ישראל, פסקה כ' (12.2.2017)). די באמור כדי לדחות את טענות המבקש - וזאת אף מבלי להידרש לטענות המדינה שלפיהן אין בטענות אלו להשליך על תוצאות ההליך, שכן אין בכך לשנות מהתקיימות יסודות העבירה בעניינו (כפי שפורט בפסקה 3).

9. אשר לטענה בדבר התקיימותה של העילה שקבועה בסעיף 31(א)(4) לחוק, שעניינה בחשש כי בהרשעתו של המבקש נגרם לו עיוות דין. טענה זו של המבקש נשענה על הצטברותם של הפגמים בחוקיות היתר ההובלה ועתירתו לחזור בו מהודאתו, ואולם, משדחיתי טענות אלה, איני סבור כי הם מקימים עילה לעריכת משפט חוזר של עיוות דין. זאת בפרט מאחר שכפי שנקבע לא אחת, קבלת בקשה לעריכת משפט חוזר מכוח עילה זו תיעשה רק במקרים בעלי נסיבות יוצאות דופן במיוחד (עניין חן, פסקה 8; מ"ח 4035/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (23.12.2020)).

הבקשה למשפט חוזר נדחית אפוא.

ניתנה היום, כ"ב בחשון התשפ"ג (16.11.2022).

המשנה לנשיאה
